

تأثیر حجامت بر غلظت لیپوپروتئین‌های سرم مبتلایان به افزایش کلسترول خون

*اعظم فاضل^۱، زهرا حسینی واعظ^۲، سید احمد ثاقبی^۳، حبیب‌اله اسماعیلی^۴

۱- مربی گروه پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی مشهد؛ ۲- کارشناس ارشد پرستاری؛ ۳- دانشیار گروه داخلی و طب سنتی ایرانی دانشگاه علوم پزشکی مشهد؛ ۴- دانشیار گروه آمار زیستی دانشکده پزشکی و عضو مرکز تحقیقات نوزادان دانشگاه علوم پزشکی مشهد

تاریخ دریافت: ۱۳۸۷/۴/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۸۷/۱۰/۲۵

مجله علمی - پژوهشی دانشکده پرستاری و مامایی مشهد، ۹ (۱)، ۱۳۸۸، ۱۸-۱۳

چکیده

زمینه و هدف: غلظت بالای کلسترول در پلاسما خون به شکل لیپوپروتئین‌های کم‌چگالی (LDL)، یکی از عوامل مهم در تشکیل و پیشرفت آترواسکلروز است. درحالی‌که لیپوپروتئین‌های پرچگالی (HDL) از جدار شریانها در مقابل تشکیل آترواسکلروز محافظت می‌کنند. حجامت یک روش درمان قدیمی است که امروزه به‌عنوان یک روش درمان مکمل در کشور ما به‌کار می‌رود. مطالعه‌ی حاضر با هدف تعیین تأثیر حجامت بر غلظت لیپوپروتئین‌های سرم مبتلایان به افزایش کلسترول خون انجام شد.

روش بررسی: در این کارآزمایی بالینی دوجروهه، ۷۴ نفر از مبتلایان به افزایش کلسترول خون به‌طور تصادفی در دو گروه مداخله (۳۸ نفر) و کنترل (۳۶ نفر) قرار گرفتند. در گروه مداخله، یک نوبت حجامت انجام شد و در گروه کنترل، مداخله‌ی خاصی صورت نپذیرفت. بعد از دو هفته در هر دو گروه، مجدداً اندازه‌گیری لیپوپروتئین‌های سرم انجام شد. داده‌ها با استفاده از آزمونهای تی‌مستقل، تی‌زوجی، مجذور کای و من‌ویتنی تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: میانگین غلظت LDL ($p < 0/005$) و نسبت LDL/HDL ($p < 0/004$) در انتهای مطالعه، به‌صورت معنی‌داری در دو گروه، کمتر از شروع مطالعه بود. اما گرچه میزان HDL-C در گروه کنترل کاهش معنی‌داری نسبت به ابتدای مطالعه داشت ($p < 0/01$)، ولی مقایسه تغییرات دو گروه در انتهای مطالعه تفاوت معنی‌داری را نشان نداد ($p = 0/46$).

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج، حجامت می‌تواند به‌عنوان روش مکملی برای کمک به تعدیل غلظت لیپوپروتئین‌های خون و پیشگیری از بروز آترواسکلروز، به‌ویژه بیماریهای کرونری قلبی توصیه شود.

واژه‌های کلیدی: حجامت، لیپوپروتئین، هیپرکلسترولمی

مقدمه

غلظت بالای کلسترول در پلاسما خون به شکل لیپوپروتئین‌های کم‌چگالی (LDL) یکی از عوامل مهم در تشکیل آترواسکلروز است [۱، ۲ و ۳]. درحالی‌که لیپوپروتئین‌های پرچگالی (HDL) از جدار شریانها در مقابل تشکیل آترواسکلروز محافظت می‌کنند. در نتیجه، هنگامی که نسبت لیپوپروتئین‌های پرچگالی به کم‌چگالی بالا باشد، احتمال تشکیل آترواسکلروز به شدت کاهش می‌یابد [۲].

مطالعات و کار آزمایشگاهی بالینی اخیر نشان داده‌اند که کاهش LDL به سطوح خیلی پایین به‌طور قابل توجهی از ناخوشی، حملات کشنده و غیرکشنده و مرگ و میر قلبی-عروقی می‌کاهد [۲، ۴ و ۵]. بنابراین کاهش جدی چربیهای خون به‌عنوان یک روش درمانی محافظت‌کننده در برابر آترواسکلروز کرونری و پیشگیری از پیشرفت بیشتر بیماری موردنظر می‌باشد. اما با وجود رهنمودهای ارایه شده توسط انجمن ملی آموزش کلسترول آمریکا برای کنترل کلسترول و همچنین افزایش استفاده از درمانهای تغییردهنده‌ی چربی، مانند واقعیهی مهم استاتین‌درمانی، بسیاری از افراد در معرض خطر بالای بیماریهای قلبی-عروقی، به سطوح کلسترول

*نویسنده مسؤول: اعظم فاضل؛ مشهد، خیابان ابن سینا، چهارراه دکترا، دانشکده پرستاری و مامایی، تلفن: ۸۵۹۱۵۱۱